

הסיבה האמיתית לקריסה הטלוויזיונית

שרבים מחברי המועצה סברו כי קבוצת ישראל 10 לא היתה צריכה לזכות במכרו. משזכתה, התברר כי יכולת הפיקוח של המועצה על מילוי תנאי המכרז היתה מעטה. כבר כשהוקרנה „תוכנית התרבות“ בהנחייתה של הרוגמנית נטלי עטיה היה ברור לרבים מחברי המועצה שהערוץ מידרדר ומכוון לקהלי־עד שונה מזה שרובר עליו. אבל הכישלון המביש הזה היה רק אחד מהסימפטומים. ערוץ 10 לא תרם דבר להרחבת המגוון של תוכניות הטלוויזיה ובזבו הון־עתק (כמחצית מתקציב התרבות הממשלתי) על תוכניות בידור כושלות ועל משכורות מפליגות שלא הביאו לו את ההצלחה המקווה. מדובר בכישלון קונספטואלי וניהולי מהרהר.

ערוץ 10 קורס לא מפני שהוצב בפני תנאים בלתי־אפשריים, אלא דווקא מפני שהרשות השנייה נכנעה ללחצים של בעלי אינטרסים – אולי גם לראגה למאות העובדים – והעניקה לקברניטי הערוץ הזה הקלות רבות ושונות, בתקווה שבכך תאפשר לו להתאושש. אילולא העלימה המועצה עין מסילוף תנאי המכרז, ואילו היתה „מתאנה“ לכאורה לערוץ 10, אולי לא היה הופך לבור ללא תחתית, הבולע עוד ועוד ממון, והיה נמנע הכי־שולן המביש שלו. ממילא היתה נמנעת בכך הפגיעה האפשרית הקשה בתקשורת האלקטרונית, בעיתונות וכתרבות.

ערוץ 10 נכשל לא בגלל עוצמתה של הרגולציה אלא בשל חולשתה. אילו היה בידי מועצת הערוץ השני הכוח לעמוד על קיום תנאי המכרז והתוכנית שהתבססה על הניתוח הכלכלי שקדם לבניית המכרז, היו לערוץ 10 סיכויים טובים להצליח. בניתוח הזה, שהכינינו שני גופים בלתי־לויים, נקבע באופן חרמ־שמעי כי הערוץ החדש יוכל להצליח רק אם יפנה לציבור צופים ברמה סוציו־אקונומית גבוהה. הנחת־היסוד היתה כי רייטינג נמדד גם ביכולת ההשפעה וביכולת הצריכה של ציבור הצופים, וכי הערוץ החדש יצליח לרכוש את ציבור המאזינים וזכים מהערוצים הקיימים. הניתוח הכלכלי הראה במפורש של־בו של הציבור האמור גם בתוכניות הפונות אל מכנה משותף נמוך.

לפיכך, ומכיוון שחברי מועצת הערוץ השני ביקשו לראות בהצלחתו של ערוץ 10 לא פחות מהזכיינים, היה מקום לבחור במתחרים שהציגו תוכנית שידורים מתאימה בלויית גב כלכלי לי איתן. לא כל המתחרים הפגינו התאמה כזאת, וכן היה מקום לשאול האם אכן מתכוונים המציעים להגשים את תוכניותיהם, או שרק ניסו לכוון לטעמים של חברי המועצה וללכת בדרכם לאחר שזכו במכרו.

עיון בפרוטוקולים של ישיבות מועצת הערוץ השני מלמד